

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

**MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
TEISĖ IR TECHNOLOGIJOS LL.M
VERTINIMO IŠVADOS**

Grupės vadovas: Dr. Paulius Čerka

Grupės nariai: Edita Ivanauskienė

Romalda Baranauskienė

Ugnė Jakubauskaitė (studentų atstovas)

Vertinimo koordinatorius: Ona Charževskytė

Vilnius
2019

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Teisė ir technologijos LL.M
Studijų krypties grupė	Teisė
Studijų kryptis	Teisė
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji (magistrantūros) studijų pakopa
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (1 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	60
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Teisės magistro laipsnis (tarptautinis kvalifikacinio laipsnio (lot. Legum Magister) pavadinimas LL.M)

TURINYS

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ	2
TURINYS	3
I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	5
2.2. Programos sandara.....	7
2.3. Personalias	12
2.4. Materialieji ištekliai	13
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	14
2.6. Programos vadyba	16
III. REKOMENDACIJOS	18

I. ĮŽANGA

Ketinamą vykdyti universitetinių studijų antrosios pakopos magistro studijų programą „*Teisės ir technologijų LL.M*“ (toliau – **TT programa**), planuojamą įgyvendinti Mykolo Romerio universitete (toliau – **MRU**), vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – **SKVC**) sudaryta ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų programos parengimo kokybės analizę bei pateikti rekomendacijas studijų programai tobulinti. Vertinant TT programą buvo remiamasi MRU pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu (toliau – Aprašas) ir 2019 m. birželio 14 d. vykusio ekspertų vizito į MRU rezultatais.

Aprašas su priedais ekspertų grupės nariams buvo pateiktas 2019 metų birželio 5 dieną. Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo ketinamos vykdyti studijų programos aprašo ir jo priedų nagrinėjimo. TT programą vertinant vadovautasi Mokslo ir studijų įstatymu, ir kitais normatyviniais teisės aktais, ypač Teisės studijų krypties aprašu, patvirtintu LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V- 831, Bendraisiais studijų vykdymo reikalavimais, patvirtintais LR Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168, *Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodika*, patvirtinta SKVC direktoriaus 2013 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-23, (toliau – **Metodika**), kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

2019 m. birželio 14 d. vyko ekspertų grupės vizitas į MRU Teisės fakultetą, kur ekspertai susitiko su fakulteto administracija, TT programos aprašo rengėjais, numatomais TT programos dėstytojais, socialiniais dalininkais, susipažino su fakulteto materialine baze (auditorijomis, biblioteka). Vizito pabaigoje administracijos atstovai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais.

2019 m. liepos mėn. ekspertų grupė parengė ir SKVC pateikė Programos vertinimo išvadų projektą, kuriame išskyrė rekomendacijas, į kurias Programos rengėjai turėjo atsižvelgti per 10 dienų nuo projekto gavimo dienos, bei pateikti savo pastabas dėl projekte pastebėtų faktinių klaidų. 2019 m. rugpjūčio 8 d. ekspertų grupė gavo Programos rengėjų pateiktus Programos pataisymus pagrindžiančius dokumentus. Ekspertų grupė su jais susipažino ir pateikia galutinės Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Ketinama vykdyti *TT* programa yra Mykolo Romerio universiteto vienerių metų teisės magistrantūros studijų programa, kurią sėkmingai pabaigus MRU suteiks studentui teisės magistro laipsnį.

TT programos tikslai yra nurodyti ir aiškūs: „*Parengti aukštos kvalifikacijos teisės ir technologijų srities specialistus, turinčius platų teisės ir technologijų tarpdisciplininės krypties žinių spektrą, įskaitant klausimus, apimančius: dirbtinį intelektą, didžiuosius ir atvirus duomenis, grandininės technologijas, sutelktines technologijas ir kitas naujausias technologijas;*¹ *gebančius kurti, diegti ir komercializuoti inovacijas teisinių paslaugų, privačiame ir viešajame sektoriuose, teikti konsultacijas susijusiais klausimais.*“

Šie tikslai neprieštarauja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. V-826 patvirtinto „Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo“ 4 punkte nurodytai pagrindinei magistrantūros studijų programos paskirčiai – „*Studijų programos skiriamos pasirengti savarankiškam mokslo (meno) darbui arba kitam darbui, kurį atlikti reikia mokslo žinių ir analitinių gebėjimų,*“

Numatomi programos studijų rezultatai taip pat yra nurodyti (Aprašo p. 6-10) ir koreliuoja su programos tikslu, tačiau visų rezultatų (pvz.: žinių įgijimo, jų taikymo, gebėjimo vykdyti tyrimus, socialinių įgūdžių, asmeninių įgūdžių ir specialių įgūdžių) yra numatyta pasiekti dėstant iš esmės visus *TT* programos dalykus. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad praktiškai dėstant visus dalykus bus taikomi naujausi patyriminio mokymosi studijų metodai: dirbtuvės, hakatonai, susitikimai, konkursai, įžaidybinimas, laboratoriniai darbai, iš esmės galima sutikti, kad minėti rezultatai bus pasiekti.

Apraše nurodoma, kad programa bus „kol kas vienintelė specializuota tokio pobūdžio magistro studijų programa Lietuvoje“ ir pirmoji Baltijos šalių regione (Aprašo p. 3). Apraše taip pat nurodoma, kad MRU gali įgyvendinti tokio pobūdžio programą, nes turi didelį įdirbį šioje srityje (unikalią laboratorijų erdvę, įžaidybinimo, grandinių technologijų, teisinių ontologijų ir pan.), taip pat vykdo su užsienio partneriais Europoje tarptautines doktorantūros programas teisės ir technologijų srityje bei MRU dėstytojais dėstė MRU vykdytose Informatikos teisės, vėliau Naujųjų technologijų teisės ar vykdomoje Kibernetinio saugumo valdymo ir susijusiose magistrantūros programose (Aprašo p. 3).

TT programos poreikis grindžiamas pokyčiais globalioje, Europos Sąjungos ir nacionalinės teisinių paslaugų rinkose bei tarpdisciplininės teisės ir informatikos srityse

¹ Apima: žmonių internetą (angl. *Internet of Persons, IoP*), duomenų internetą (angl. *Internet of Data, IoD*), sveikatos priežiūros internetą (angl. *Internet of Healthcare, IoH*), pinigų internetą (angl. *Internet of Money*) ir kt.

specialistų poreikiu dėl naujų technologijų skverbimosi į teisinę rinką, spartaus teisinių technologijų startuolių vystymosi, aktualaus teisės ir technologijų kompetencijų poreikio teisės srityje dirbantiems asmenims.

Apraše nurodoma, kad TT programos poreikis, tematika ir kiti aspektai buvo išgryninti konsultuojantis su užsienio Legaltech žinomiausiu ekspertu pasaulyje, su teises technologijas naudojančiomis įmonėmis, investuotojais, savivaldybėmis, Investuok LT agentūra ir „Kurk Lietuvai“, nors duomenų, patvirtinančių tokias konsultacijas nepridėta, bei atlikta Teisinių technologijų plėtros Lietuvoje MRU galimybių studija, kurioje apklausti ekspertai patvirtino, kad „viena iš didžiausių problemų, apsunkinančių LegalTech produktų vystymąsi, yra šiomis technologijomis galinčių dirbti specialistų trūkumas“ (Aprašo p. 5), todėl iš esmės abejonių dėl tokios TT programos reikalingumo Lietuvoje nekyla.

TT programa orientuota ne tik į Lietuvos, bet ir Europos bei pasaulinę rinką. Vizito į MRU metu buvo patvirtinta, kad TT programa bus dėstoma anglų kalba, studijos bus mokamos ir remiantis panašių programų patirtimi prognozuojama, kad didžioji šios programos studentų dalis bus užsieniečiai.

Studijos susideda iš dviejų semestrų, kuriuose dalykai pritaikyti šiai studijų programai, orientuoti į gilinamojo lygmens žinių suteikimą teisės ir technologijų srityje ES ir tarptautiniu mastu, kas laikytina šios programos stiprybe. Tai atitinka siekiamus rezultatus, nustatytus asmenims, baigusiems antrosios studijų pakopos teisės studijų krypties universitetines studijas, taip pat magistrantūros studijoms taikomus bendruosius reikalavimus (Teisės studijų krypties aprašas, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. V-831).

Išanalizavus TT programos turinį, galima konstatuoti, kad programoje studentams ketinama suteikti ES lygmens ir tarptautinio lygmens teisės ir technologijų apsaugos žinias, tačiau iš studijų dalykų aprašų, neaišku, kaip bus perteikiamos nacionalinio lygmens žinios.

Pataisymai, atsižvelgiant į kitus ekspertų pastebėjimus

Atsižvelgiant į ekspertų vertinimą kaip programos silpnybės, tai kad studijos bus tik mokamos, Programos aprašas pakoreguotas papildant tekstu apie galimybes pretenduoti į paramą studijoms bei valstybės finansuojamas vietas. Universitetas pabrėžia, kad gavus valstybės finansuojamas vietas magistratūros studijose šiai programai bus skiriamos vietos pagal poreikį ta pačia tvarka, kaip ir kitoms programoms. Be to, ateityje planuojama, kad programoje bus susitarta dėl privataus sektoriaus stipendijų šiai programai su programos socialiniais partneriais.

Atsižvelgiant į ekspertų vertinimą, kad yra nepakankamai pagrindžiamas TT programos poreikis bei į ekspertų pastebėjimą, kad nepridėta duomenų, patvirtinančių konsultacijas, Universitetas savo 2019-08-08 atsakyme Nr. 24T(11.21-20401)-69 nurodo, kad konsultacijos yra

vykdytos žodžiu, ten, kur vyko renginiai ir atlikti tyrimai, patvirtinantys konsultacijas, Apraše yra įdėtos nuorodos, ekspertų vizito metu dalyvavo gausus socialinių partnerių ratas, kurie yra suinteresuoti programa, MRU LegalTech su Kurk Lietuva 3 mėnesius vykdyta veikla lankantis valstybinėse ir verslo organizacijose ir po to parengta „Kurk Lietuva“ ataskaita yra pakankamas TT programos pagrindimas. Ekspertų nuomone, „Kurk Lietuva“ ataskaita yra svarbus dokumentas TT programos poreikiui pagrįsti, tačiau nors ir dalyvavo gausus socialinių partnerių ratas, kurie yra suinteresuoti programa, nė vienas iš jų, kaip jie patys patvirtino susitikimo metu, nebuvo susipažinę su TT programos aprašu. Todėl ekspertai nors ir laiko visiems žinomą faktą, kad technologijos daro nemažą įtaką teisei ir išmanymas technologijų, jų veikimo ir susijusio reguliavimo tarptautiniu mastu yra aktualus, vis dėlto pagrindimui Apraše reikėtų detaliau atskleisti rinkos poreikį tokiai programai – ne vien tik pateikiant nuorodą į Lietuvoje atliktą MRU galimybių studija, kurioje apklausti ekspertai patvirtino, kad „viena iš didžiausių problemų, apsunkinančių LegalTech produktų vystymąsi, yra šiomis technologijomis galinčių dirbti specialistų trūkumas.“

Universitetas savo 2019-08-08 atsakyme Nr. 24T(11.21-20401)-69 nesutiko ir su ekspertų išvada, kad neaišku, kaip bus perteikiamos nacionalinio lygmens žinios, nes nacionalinio lygmens žinios nėra šios programos objektas ir jos bus perteikiamos tiek, kiek bus pristatoma sėkminga Lietuvos patirtis. Todėl pataisymų nepasiūlyta.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Srities stiprybe laikytinas TT programos tarpdiscipliniškumas, tarptautiškumas, vykdymas anglų kalba, analogiškų programų nebuvimas Baltijos šalių regione.

TT programos tikslai dera su įvardytais studijų rezultatais ir atitinka studijų pakopą ir kvalifikacijų lygį.

Pagrindinės srities silpnybės – nepakankamai pagrindžiamas TT programos poreikis, studijos bus mokamos ir todėl visiems neprieinamos.

2.2. Programos sandara

Programos sandara iš esmės atitinka formaliuosius universitetinių antrosios pakopos studijų programoms keliamus reikalavimus², taip pat Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-831 patvirtinto Teisės studijų krypties aprašo reikalavimus.

² Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. V-1168 „Dėl bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašo patvirtinimo.“

TT programos sandaros išdėstymas yra logiškas, t.y. pirmiausiai pradedama nuo bendrųjų teisinių žinių gilinimo teisės ir technologijų srityje, atkreipiant dėmesį į tam tikrą šios srities problematiką (žr. pirmojo semestro dalyką Teisė ir technologijos: nauji iššūkiai ir galimybės), paraleliai ir kitą semestrą dėstomi specialūs technologijų teisės dalykai (pvz.: Finansinių technologijų industrijos teisinis reguliavimas, Teisė sematinėse technologijose, Dirbtinio intelekto pritaikomumas teisėje bei teisinis dirbtinio intelekto regulavimas, Robotų reguliavimas), taip pat specifiniai teisės dalykai, susiję su intelektinės nuosavybės apsauga, privatumo apsauga technologijų srityje (pvz.: Privatumas, saugumas ir technologijos (privacytech), Kibernetiniai nusikaltimai ir el. įrodymų rinkimas, Intelektinė nuosavybė ir moderniosios technologijos).

TT programą sudaro 2 semestrai po 30 kreditų, iš viso 60 kreditų, t.y., minimalus tokio pobūdžio programai leistinas kreditų skaičius (Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašas, 10 punktas). 60 kreditų sudaro dalykai, per kuriuos įgyjami krypties apraše nustatyti studijų rezultatai, iš jų 6 kreditai baigiamajam egzaminui ir 6 kreditai praktikai. Tai atitinka Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašo 10.1-10.3 punktus, pagal kuriuos teisės magistro (LL.M) laipsniui įgyti turi būti skiriama ne mažiau kaip 45 kreditai studijoms, per kurias įgyjami krypties apraše nustatyti studijų rezultatai, o baigiamasis darbas (projektas) neprivalomas, profesinė praktika antrosios pakopos studijų programoje turi sudaryti ne daugiau kaip 10 studijų kreditų (Teisės studijų krypties aprašo 54 p.). Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašo 10.2. punktas numato, kad baigiamajam darbui ir baigiamiesiems egzaminams (kai tai nustatyta norminiuose teisės aktuose) turi būti skiriama ne mažiau kaip 30 kreditų, taip pat Teisės studijų krypties aprašo 47 punktas, nustato ne mažesnę nei 30 kreditų reikalavimą baigiamajam darbui ir baigiamiesiems egzaminams, jeigu jie yra numatomi studijų programoje („47. Visų pakopų teisės studijos baigiamos baigiamuoju darbu (projektu) ir baigiamaisiais egzaminais (jeigu jie numatyti studijų programoje).“ Atsižvelgiant į tai, kad „ne mažesnis nei 30 kreditų reikalavimas“ numatytas tuo atveju, kai numatomi ir baigiamasis darbas, ir baigiamasis egzaminas, ekspertų komisijos nuomone, šis reikalavimas netaikomas, jeigu programoje numatomas tik baigiamasis egzaminas, todėl baigiamajam egzaminui skirti 6 kreditai laikytini kaip atitinkantys teisės aktų reikalavimus.

Pirmųjų metų pirmą semestrą bus dėstomi 5 dalykai (4 dalykai, tame tarpe vienas iš jų Praktika yra privalomi ir 1 dalykas privalomai pasirenkamas iš dviejų alternatyvų), antrą semestrą – 4 dalykai ir laikomas baigiamasis egzaminas (6 kreditai). Profesinė praktika studijų programoje laikytina viena iš programos privalumų, nes profesinė praktika, susijusioje su technologijų gilesniu pažinimu teisės taikymo plotmėje, jų taikymu ir veikimu praktikoje yra reikalinga studijų programoje numatytiems tikslams pasiekti. Vizito MRU metu buvo paaiškinta,

kad studento praktika bus organizuojama MRU nustatyta studentų praktikos organizavimo tvarka. MRU susitikimo metu socialiniai partneriai taip pat patvirtino, kad jie priimtų šios programos studentus atlikti praktiką savo institucijose, tačiau Apraše to nėra atskleista.

Apraše (22 psl.) bendrai nurodyta, kad nuo 2015 m. MRU turi socialinių tyrimų laboratorijas (MRU LAB) – erdves ir komandas, kuriose studentai turi galimybę kartu su praktikais bei dėstytojais atlikti įvairias praktines užduotis, nedidelės apimties tyrimus, projektus ir pan.; programos studentai galės naudotis Teisingumo tyrimų laboratorijos, Saugumo tyrimų laboratorijos, Žmogaus teisių laboratorijos ir kitų erdvėmis ir teikiamomis galimybėmis. Tačiau nėra detalizuota, kaip konkrečiai pagal šią programą bus išnaudojamos MRU LAB studentų kompetencijoms ugdyti.

Viena iš TT programos silpnybių, kad studentai neturės galimybės pasirinkti dalykų iš atitinkančių jų poreikius alternatyvų toje pačioje ar kitoje kryptyje, kas laikytina universitetinio išsilavinimo suvaržymu.

TT programoje bus skirta 18,4 proc. kontaktinio darbo valandų ir 81,6 proc. savarankiško darbo valandų, kas atitinka Teisės studijų krypties aprašo 10 punktą, kuriame numatyta, kad antrosios studijų pakopos studijose savarankiškam studento darbui turi būti skiriama ne mažiau kaip 40 proc. programos apimties, o kontaktinio darbo (įskaitant nuotolinį) apimtis turi būti ne mažesnė kaip 10 procentų, o tiesiogiai dalyvaujant dėstytojams ir studentams (ne nuotolinis kontaktinis darbas) – ne mažiau kaip 5 procentai (Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašas, 21.2 punktas). Tačiau paanalizavus dalykų turinį ir dėstymo, studijų ir vertinimo metodus ir būdus trūksta aiškumo, kaip bus pasiekiami studijų programos rezultatai: esant tokiam nedideliame kontaktiniam valandų skaičiui. Daugelyje dalykų numatyta 16 valandų paskaitoms, 16 valandų seminarams, savarankiškui darbui skirti numtatos 128 valandos, paprastai studentų pasiekimai vertinami tokiu būdu: užduočių atlikimas seminarų metu semestro metu – 20 proc., esė – 10 proc. semestro metu, tyrimas – 20 proc. semestro metu, egzaminas – 50 proc., t.y. iš esmės nėra tarpinių atsiskaitymų, kaip apklausų, koliokviumų, atvejų analizės, pristatymo, apklausos raštu metodo, kurie yra nurodyti Aprašo 30 puslapyje, neaišku, kiek iš to savarankiško darbo yra skirta esei, kiek seminarams pasiruošti, kiek tyrimui atlikti. Neaišku, ar, pavyzdžiui, seminarų metu bus vykdomi kokie nors tarpiniai vertinimai (atvejo analizė) ir tokie vertinimai po to sudarys tą 20 proc., ar tiesiog bus vertinamas studentų aktyvus dalyvavimas seminarų metu 20 proc.

Taip pat pripažintina, kad dalykų aprašuose neatsispindi Lietuvos teisės ir technologijų reguliavimo specifiška, t.y., neaišku, ar bus pristatyti tik ES ir tarptautiniais teisės aktais nustatytas technologijų teisinis reguliavimas, intelektinės nuosavybės ir duomenų saugumas ir apsauga, ar tai palies ir nacionalinę Lietuvos teisinę bazę. Kaip nurodyta Apraše ir MRU

pateiktuose paaiškinimuose susitikimo metu, visus dalykus dėstys Lietuvos dėstytojai, dirbantys MRU, išskyrus Robotų reguliavimą, todėl tikėtina bus pateikiamas ir Lietuvos teisinis reguliavimas technologijų srityje. Taip pat pažymėtina, kad tam tikri dalykai bus dėstomi kartu su kviestiniais socialinių partnerių užsienio dėstytojais, tačiau iš pateikto TT programos aprašo nėra aišku, kaip jie skirstysis darbus.

Tačiau nepaisant tam tikrų trūkumų, išsakytų TT programos sandarai, laikytina, kad programos turinys atitinka naujausius mokslo ir technologijų pasiekimus, dalykų turinys iš esmės atitinka studijų rūšį ir studijų pakopą, dalykų turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Teisės studijų krypties aprašo 12 punktą nustato, kad baigusiems atrosios studijų pakopos universitetines programas – suteikiamas teisės magistro kvalifikacinis laipsnis, neiškiriant LL.M., o 21 punktą numato, kad baigę teisės studijų krypties studijas, asmenys turi būti parengti tokių teisinių profesijų kaip teisėjas, advokatas, prokuroras, antstolis, notaras profesinei veiklai, o konkrečius kvalifikacijos ir kitus reikalavimus užimti tam tikras pareigas ar verstis tam tikra teisine veikla gali numatyti įstatymai ar kiti teisės aktai. Apraše (35 psl.) nenurodyta, kad baigę šią programą absolventai turės galimybę pretenduoti dirbti teisėjais, advokatais, prokurorais, antstoliais, notarais, ar jie bus paruošti dirbti tokį darbą. Siekiant išvengti suklaidinimo grėsmės, reiktų TT programoje nurodyti, kad teisės magistro kvalifikacinio laipsnio (LL.M.) pagal šią programą suteikimas gali neatitikti dabar galiojančių advokato, prokuroro ar teisėjo profesijos nustatytų minimalių išsilavinimo kriterijų.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Programos aprašo 6.1 dalyje papildyta detalizuojant, kaip Universitete suprantamas savarankiškas darbas, kaip vyksta tarpiniai atsiskaitymai/vertinimai, kaip vyksta darbas su moodle, kaip užtikrinama kokybė (Programos aprašo 34-35 psl.). Programos 6.1 dalyje (Programos aprašo 37 psl.), o taip Aprašo 1 priede „Dalykų aprašai“, papildyti/patikslinti pasiekimų vertinimo metodai, užtikrinant jų dermę su Programos apraše nurodytais vertinimo metodais. Taip pat dalykų aprašai papildyti studijų metodais, užtikrinant jų sąsajas su pasiekimų vertinimo metodais. Dalykų aprašuose patikslinta kaupiamojo balo sandara, numatyti alternatyvių veiklų įvertinimo kriterijai, suderinti pasiekimų vertinimo metodai su vertinimo sistema. Kiek valandų skirta konkrečiam darbui yra nurodyta dalykų aprašuose pagal temas. Dalyko aprašuose detalizuojamos seminaro užduotys (Programos aprašo 1 priedo „Dalykų

aprašai” 2-5; 10-11; 18-19; 26-28; 39-40; 53-54 psl.).Programos aprašas papildytas nurodant dabartinius teisės aktų reikalavimus dėl patekimo į profesiją kvalifikacinių laipsnių (Programos aprašo 41 psl.).

Pagal ekspertų pastabas atlikus Dalykų aprašų, pasiekimų vertinimo metodų papildymus, patikslinimus pagerėjo galimybė pasiekti numatytus studijų programos rezultatus, užtikrinta studentų pasiekimų vertinimo metodų dermė su Programos apraše nurodytais vertinimo metodais, užtikrinta didesnė studentų savarankiško darbo kontrolė.

Pagal ekspertų pastabas papildžius dabartiniais teisės aktų reikalavimus dėl patekimo į profesiją kvalifikacinių laipsnių, absolventų karjeros galimybės Programos apraše yra pilnai atskleistos.

Atsiliepiant į ekspertų mažą kontaktinių valandų skaičiaus nurodymą kaip Programos silpnybės, Apraše (Programos aprašo 35 psl.) papildomai detalizuota, kad studijos organizuojamos sesijomis, kai dalyko studijos pradedamos įžangine sesija, kurios pabaigoje studentams pateikiamos savarankiško darbo užduotys, nuoseklios dėstytojų vykdomos tiek individualios, tiek grupinės konsultacijos moodle erdvėje, tarpiniai atsiskaitymai seminarų metu. Aiškiau - kaip Universitetas rengiasi kontroliuoti studentų savarankišką darbą ir pasiekti užsibrėžtų studijų rezultatų.

Atsiliepiant į ekspertų nurodytą pastabą, kad nėra aišku, kaip bus MRU LAB panaudotas studentų kompetencijoms ugdyti, Programos aprašas papildytas konkretizavimu, kaip MRU LAB bus išnaudojamos studentų kompetencijai ugdyti.

Atsiliepiant į rekomendaciją dėl alternatyvių dalykų, Universitetas paaiškino, kad negali pritarti tokiai rekomendacijai dėl nedidelio studijuojančių asmenų skaičiaus. Tačiau nurodo, kad studentai galės papildomai pasirinkti studijuoti kitus MRU dėstomus dalykus sumokant papildomą užmokestį. Tačiau ateityje, plečiantis programai ir sudarant kelias priimamų studentų grupes bus į šią rekomendaciją atsižvelgta ir pasiūlyta daugiau specialybinių alternatyvų.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Pagrindinės srities stiprybės: MRU LAB panaudojimas studijų procese Programos dalykų turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą, naujausius mokslo, meno ir technologijų pasiekimus, dalykų turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus; programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus.

Pagrindinės srities silpnybės – gana mažas kontaktinių valandų skaičius, daug laiko skiriama savarankiškam darbui.

2.3. Personalas

TT programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų keliamus reikalavimus, dėstytojų kvalifikacija tinkama ir jų skaičius pakankamas numatomiems studijų rezultatams pasiekti.

TT programoje numatyta 13 nuolatinių dėstytojų, taip pat numatyta kviesti du kviestinius socialinių partnerių dėstytojus (Aprašo 14-15 psl.). Iš 13 nuolatinių dėstytojų 11 dėstytojų turi mokslinį laipsnį (85 proc.), 6 iš jų yra profesoriai (reikalaujama, jog turi būti ne mažiau kaip 20 proc.), 2 dėstytojai yra be mokslinio laipsnio (15 proc.). Tuo tarpu jeigu į TT programą būtų įtraukti 2 kviestiniai dėstytojai, tada programoje iš viso dėstytojų 15 dėstytojų, iš jų 12 su mokslo laipsniu (80 proc.), 3 be mokslo laipsnio (20 proc.).

Dėstytojai yra savo srities profesionalai, daugelis iš jų turi didesnę nei 15 metų teisinio ir pedagoginio darbo praktiką. Daugelis dėstytojų yra ne tik pedagoginiai darbuotojai, bet taip pat ir teisės srities praktikai arba buvę teisės srities praktikai: advokatai, įmonių juristai, kas laikytina TT programos privalumu.

MRU numatomo personalo publikacijų skaičius ir turinys (pvz.: keletas dėstytojų-profesorių yra publikavę apie 50 mokslinių straipsnių IT teisės, intelektinės nuosavybės, duomenų apsaugos ir kibernetinio saugumo klausimais, modernių technologijų klausimais, yra autoriai ar bendraautoriai vadovėlių) leidžia teigti, kad MRU personalo vykdomi moksliniai tyrimai yra tiesiogiai susiję su analizuojama programa (žr. Aprašo 17-18 psl., Aprašo 2 priedas).

Didesniosios numatomo personalo dalies anglų kalbos lygis C1-C2, kitų ne mažesnis nei B2, t.y. pakankamas lygis dėstyti anglų kalba.

Keletas dėstytojų dėstys du dalykus, tačiau tokiems dalykams yra priskiriami du dėstytojai, todėl tikėtina, kad dėstytojų kokybė dėl to neturėtų nukentėti.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Atsižvelgiant į ekspertų vertinimą kaip Programos silpnybę, kad dalis programos dėstytojų dėsto po keletą skirtingų dalykų, Programos apraše yra papildyta ir detalizuojama darbo tarp dėstytojų pasiskirstymo tvarka. Universitetas taip pat nurodo, kad nemato rizikų, kad keli dėstytojai yra numatyti daugiau nei vienam dalykui, nes kiekvienas dėstytojas turi pakankamą kompetenciją išdėstyti priskirtą dalyką; Programos vadovo vaidmuo Praktikoje yra organizacinis; Praktikos vadovus paskirs Praktikos vietas suteikiančios institucijos. Taip pat,

MRU MRTM programos įgyvendinimo metu ketina plėsti dėstytojų skaičių. Mano, jog vienai programai numatytas 13 kompetentingų dėstytojų sąstatas yra pakankamas programos tikslams pasiekti. Atsižvelgiant į pateiktą MRU paaiškinimą, ekspertai sutinka su MRU, kad numatytas 13 kompetentingų dėstytojų sąstatas yra pakankamas programos tikslams pasiekti.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Pagrindinės srities stiprybės – TT programos vykdymui pasitelktas personalas turi pakankamą dėstyimo patirtį, dalis dėstytojų yra ir praktikai, dėstys ir patyrę užsienio dėstytojai bei praktikai.

2.4. Materialieji ištekliai

Kaip nurodyta Apraše (psl. 22-29) ir kaip teko įsitikinti ekspertams vizito į MRU metu, Teisės fakultetas turi gerai įrengtas auditorijas, pritaikytas didesniems ir mažesniems studentų srautams. Auditorijų ir vietų skaičius TT programai realizuoti yra daugiau nei pakankamas.

Apraše (psl. 26) nurodyta, jog MRU turi apie 1100 stacionarių ir nešiojamųjų kompiuterių, daugiau kaip 200 spausdintuvų ir skanerių. Studentai gali visada naudotis internetiniais informaciniais resursais ne tik MRU, bet ir iš namų. MRU centriniai rūmai turi 18 kompiuterizuotų klasių,

MRU esantys bibliotekos resursai (235,560 tūkstančiai vnt. knygų, 42 duomenų bazės, 10 skaityklų, 2 abonementai, 396 vietų skaitymui, bevielis internetas, 111 kompiuterizuotos darbo vietos, 3 skaneriai, 2 Brailio rašto spausdintuvai) yra pakankami. Bibliotekos darbo laikas lankstus ir atitinkantis studentų poreikius. MRU yra nemažai prenumeruojama užsienio teisinių duomenų bazių pvz., *HeinOnline*, *Kluwer Law International Journal Library* ir kt., *Oxford Journals Online*, *Kluwer Law International Journal Library*, *Westlaw UK* ir kt. Prieiga prie universiteto prenumeruojamų elektroninių knygų ir žurnalų duomenų bazių, yra patogi - tą studentai gali daryti ir iš savo asmeninių kompiuterių. MRU įdiegta elektroninė studijų aplinka Moodle, kuri nuo 2012 metų prieinama ir per išmaniuosius telefonus, palanki studentams.

Apraše (22 psl.) yra pateikti duomenys apie studijų programos materialiuosius išteklius. Aprašo (psl. 22) nurodyta, kad MRU vienintelis Lietuvoje nuo 2015 m. turi socialinių tyrimų laboratorijas, MRU veikia 2018 metais įsteigtas LegalTech centras, kuriame vystoma legaltech startuolių erdvė, suteikianti galimybę studentams dalyvauti startuolių vystymo darbuose, čia rengiami legaltech meet‘up ir hackaton‘ai, kurie kaip studijų metodas bus integruoti į šią programą. MRU naudojama virtuali mokymo aplinka, kuri sukurta atvirojo kodo programinės įrangos „Moodle“ pagrindu, vaizdo konferencijų transliavimo ir įrašymo įranga.

Viską apibendrinus darytina išvada, jog MRU patalpos, įranga ir metodiniai ištekliai studijoms yra tinkami ir jų pakanka.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Pagrindinės srities stiprybės – puikios patalpos studijoms ir jų įvairovė, turima techninė įranga bei metodiniai ištekliai, bibliotekos resursai (tiek popieriniai egzemplioriai, tiek elektroninės duomenų bazės) ir jų, ypač elektroninių, prieinamumas studentams.

Pagrindinės srities silpnybės – nenustatyta.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti, Konkursinio balo sandara skelbiama priėmimo taisyklėse, kurias kiekvienais metais tvirtina MRU Senatas (Aprašo 31 psl.). Į TT programą numatoma priimti skirtingą išsilavinimą turinčius asmenis:

1. Baigę teisės studijų krypties universitetines bakalauro studijas ir įgiję bakalauro ar jam prilyginamą kvalifikacinį laipsnį;
2. Baigę kitos nei teisės studijų krypties universitetines pirmosios pakopos studijas ir universitete vykdomas papildomas teisės krypties studijas;
3. Baigę kitos nei teisės studijų krypties universitetines pirmosios pakopos studijas ir turintys ne trumpesnę kaip 3 metų teisės taikymo darbo patirtį srityje, susijusioje su teisinių technologijų taikymu. Tokiu atveju numatomos ne mažiau kaip 15 studijų kreditų įvadinės teisės studijų krypties studijos.

Tačiau nenurodyta, ar tokios įvadinės teisės studijų krypties studijos turėtų būti baigtos iki stojimo į TT programą, ar papildomas mokymas bus vykdomas jau studijuojant.

Kaip suprantama iš Aprašo, į TT programos studijas numatomi priimti siauresnį ratą asmenų, nei numatyta Teisės studijų krypties aprašo 9 punkte, t.y. nebūtų priimami universitetines vietasias teisės studijų krypties studijas baigę asmenys bei kolegines teisės studijų krypties studijas ir universitetuose vykdomas papildomas studijas, kurių apimtis ne mažesnė kaip 60 ir ne didesnė kaip 90 studijų kreditų, baigę asmenys, todėl susidaro įspūdis, kad TT programa skirta daugiau MRU ir užsienio teisės bakalauro studijas pabaigusiems studentams bei Lietuvos ir užsienio studentams, baigusiems pirmosios pakopos ne teisės studijų krypties studijas. Apraše nėra nurodytos priežastys, kodėl pasirinktas siauresnis nei Teisės studijų krypties apraše nurodytas priimamų į antrosios studijų pakopos teisės krypties studijas asmenų sąrašas, ypač atsižvelgiant į tai, kad pagal šias studijas suteikiamas „praktinis“ teisės magistro laipsnis ir studijos yra mokamos..

Remiantis TT programos Aprašu, studentas, atitinkantis aukščiau minėtus reikalavimus, ir norintis studijuoti šioje programoje ir, kurio gimtoji kalba nėra anglų, turės pateikti tarptautiniu mastu pripažįstamą anglų kalbos sertifikatą (pvz.: IELTS min: 6.5, TOEFL min: 220 CBT, 550 PBT, 80 iBT ir pan.). Jei bakalauro ar jam prilyginamų studijų kalba buvo anglų, tiems stojantiesiems užtenka pateikti tai patvirtinantį mokymo įstaigos išduotą dokumentą. Taip pat Apraše nurodoma, kad stojantiesiems gali būti suteikiami papildomi balai už papildomus pasiekimus, tačiau nėra nurodyta, kokie dokumentai turi būti pateikiami tiems pasiekimams patvirtinti, pvz.: kaip turėtų būti patvirtinama 10 metų profesinės darbo patirties teisės ar informacinių technologijų srityse. MRU susitikimo metu į tai taip pat nebuvo atsakyta.

Programoje numatyti studijų metodai (Aprašas, p. 29-30) yra labai įvairūs ir taikomi atitinkamam studentų gebėjimui ugdyti: vieni metodai taikomi žinioms perteikti (pvz.: akademinis dėstymas, įtraukančioji paskaita, probleminis dėstymas, sąvokų žemėlapis, dalyvavimas sartuotolio vystymo procese ir pan.), kiti - bendradarbiavimo ir grupinio darbo gebėjimams ugdyti (pvz.: diskusijos, debatai, panelinė diskusija, praktika, konsultavimas, studijų įžaidybinimas ir kt.), atitinkami metodai ugdys studentų kritinį mąstymą, problemų sprendimo įgūdžius, diskutavimo gebėjimus, dar kiti skirti refleksijai (grįžtamajam ryšiui) (pvz.: nebaigti sakiniai, klausimai refleksijai, vertinimas pagal kriterijus). Numatyti metodai leidžia pasiekti studijų rezultatus.

Studentų pasiekimų vertinimo sistema yra gana aiški, tačiau ne visada susijusi su studijų metodais. Tarpinių atskirų studijų dalykų pasiekimų vertinimo metodai Aprašo 30 puslapyje (frontalinė žodinė apklausa, individuali žodinė apklausa, kolokviumai, atvejų analizė, minčių ir sąvokų žemėlapių metodas, pristatymas (pranešimas), apklausos raštu metodas) nesutampa su dominuojančiais pagrindiniais atsiskaitymo metodais, nurodytais kiekvieno atskiro dalyko apraše: užduočių atlikimas seminaro metu (20 proc.), esė rašymas (10 proc.), tyrimas (20 proc.). Apraše dalykų pasiekimų vertinimo metodai turėtų būti suderinti su atskirų dalykų vertinimo metodų aprašais ir vertinimo sistema turi koreliuoti su studijų metodais.

Iš studijų dalykų aprašų, kai vieną dalyką dėsto keli dėstytojai nėra aišku, kaip realiai bus organizuojamos šios dalyko studijos. Tokiu būdu dalyko dėstymo procesas ir eiga paliekama daugiau individualiems atskirų dalykų dėstytojų sprendimams, kas savaime gali apsunkinti kokybišką studijų procesą, ypač, kai bent dalis studijų planuojama organizuoti nuotoliniu būdu, kas savaime neatstoja betarpiško bendravimo, kad ir kokios modernios technologijos būtų taikomos.

Aprašo 13 psl. baigiamajam egzaminui numatyta 6 kreditai, tuo tarpu Aprašo 30 psl. nurodoma, kad TT programa užbaigiama 5 studijų kreditų apimties baigiamuoju egzaminu. Tikėtina, kad Aprašo 30 puslapyje padaryta tiesiog paprasta aritmetinė klaida, nes esant tik

baigiamojo egzamino 5 kreditams, TT programa neatitiktų tokio pobūdžio programai nustatytą 60 kreditų apimtį. Todėl reiktų tiesiog patikslinti baigiamojo egzamino kreditų skaičių Aprašo 30 puslapyje.

TT programos studentai turės teisę pasirinktinai atlikti praktiką pas socialinius partnerius arba suderinę su programos vadovu kitose įmonėse ar organizacijose. Praktikos trukmė nurodyta Apraše (ne trumpiau 2 mėn.). Studentas turės pateikti praktikos ataskaitą ir ji bus vertinama pažymiu. Socialinių partnerių sąrašas ir jų įsitraukimas Programos vertinimo metu nėra aiškus, tik Aprašo 33 puslapyje yra nurodyta, kokie socialiniai partneriai yra išreiškę ketinimus tapti šios programos socialiniais partneriais.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Programos aprašas papildytas dėstytojų bendradarbiavimo, kai tą patį dalyką dėsto keli dėstytojai, schemos aprašymu (Programos aprašo 20 psl.), kas užtikrina kokybiškesnę dalyko dėstymą ir aiškia studijų proceso kontrolę.

Aprašo 6.2 dalyje patikslinta, kad 15 kreditų įvadinės teisės studijų krypties studijos bus vykdomos jau įstojus į programą ir turi būti baigtos iki programos įgyvendinimo pradžios; 60 kreditų papildomosios studijos turi būti baigtos iki stojimo į programą pradžios (Programos aprašo 36-37 psl.).

Programos aprašas papildytas dokumentais, galinčiais patvirtinti stojančiųjų pasiekimus. Taip pat, paaiškinta, kad konkretūs dokumentai, kuriuos turi pateikti stojantysis yra universitete nustatyta centralizuotai Senato nutarimu, todėl programų aprašuose pakartotinai nenurodoma. (Programos aprašo 37 psl.)

Numatyta, kad į programą gali būti priimami visi stojantieji, nurodyti Teisės krypties studijų apraše. Programos aprašo 6.2 dalyje patikslinta dėl priimamų stojančiųjų rato. Tokiu būdu viena šios programos silpnybių yra eliminuota.

Apraše patikslintas baigiamojo egzamino kreditų skaičius, t.y. ištaisyta techninė klaida.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Pagrindinė šios srities stiprybė laikytina studijų metodų ir studentų pasiekimų vertinimo metodų įvairovė, tai, kad kai kuriuos dalykus dėstys keli dėstytojai ir užsienio dėstytojai taip užtikrinant studentams perteikiamų žinių įvairovę.

Pagrindinė srities silpnybė – esant tik dviem pažymio dedamosioms, užtikrinti, kad būtų atliktos ir įvertintos bent dvi užduotys seminaro metu.

2.6. Programos vadyba

MRU studijų programos vykdo Studijų programos komitetai (toliau – komitetas). Pagal MRU pateiktą informaciją Apraše, kiekvieną komitetą sudaro ne mažiau kaip 8 nariai. Iš jų bent 3 nariai yra programą vykdančios dėstytojai, ne mažiau kaip po 1 socialinių partnerių atstovą ir absolventą, ir bent 2 studentų atstovai. Komitetas, vykdydamas savo funkcijas, tobulina studijų programos turinį ir įgyvendinimo proceso kokybę, pasisako dėl akademinio personalo tinkamumo dėstyti studijų programoje, atsako už materialųjų ir informacinių išteklių poreikio priežiūrą.

Instituciniu lygmeniu studijų programų įgyvendinimo koordinavimą vykdo Akademių reikalų centras, į kurio sudėtį įeina Studijų skyriaus Studijų programų ir kokybės užtikrinimo grupė. Ši grupė studijų programų vykdytojams teikia konsultacijas bei metodinę pagalbą studijų programų rengimo, vertinimo ir akreditavimo, studijų kokybės užtikrinimo klausimais.

Tobulinant ir atnaujinant vykdomas studijų programas, už studijų programų numatomų rezultatų aiškumą ir tikslumą yra atsakingos šios organizacinės struktūros: Studijų programų komitetai, fakultetų tarybos, Akademių reikalų centras, Studijų prorektorius, Rektoratas, Senato studijų komisija, Senatas.

Kasmet studijų programos vadovas rengia studijų programos vystymo planą, kurį tvirtina akademinio padalinio vadovas. Studijų programos vadovas yra atsakingas už šio plano įgyvendinimą.

Vadovaujantis studijų programų rengimo ir atnaujinimo tvarka, vykdomų studijų programų planus koreguoja Studijų programų komitetai. Korekcijas tvirtina fakultetų tarybos. Patvirtintos korekcijos pateikiamos Akademių reikalų centrui. Akademių reikalų centras, įvertinęs korekcijų atitiktį norminiams aktams, korekcijas teikia Rektorato pritarimui. Rektoratui pritarus, studijų programų atnaujinimas (patobulinimas) teikiamas Senato studijų komisijai, tvirtinamas Senate.

Į programos rengimo, procesą buvo įtraukti socialiniai partneriai. Plėtojant TT programos idėją, siekiant ją išsigryninti ir identifikuoti socialinių partnerių lūkesčius, vyko plačios diskusijos su galimais jos socialiniais partneriais. Svarbiausi socialiniai partneriai šioje programos rengimo stadijoje buvo Legaltech kompanijos: Norvegijos Personvernappen/CoverYa AS, Šveicarijos-Lietuvos Tech Superous, AMEA-Legal, Localism 2., VistaDraft LTD, UAB Etronika, IBM, Tildė IT, Botsify ir kt..

Apraše nurodoma, kad programa bus vykdoma su socialiniais partneriais, t.y. partneriai prisidės prie techninių priemonių studentams suteikimo, paskaitų, konsultacijų vedimo, verslas-universitetas-viešasis sektorius tipo technologijų perdavimo praktikos (studentai bendradarbiaudami su verslo įmonėmis, diegs pokalbių robotus optimizuoti tiek viešąjį, tiek verslo sektorių ir tuo pačiu susikurs sau darbo vietas).

Iš esmės numatomos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos. Pateiktoje informacijoje nurodoma, kad vidinį studijų kokybės užtikrinimą Mykolo Romerio universitete reglamentuoja Statutas, Studijų ir mokslo kokybės politikos nuostatos, Vidinės studijų kokybės užtikrinimo sistemos nuostatai, Studijų kokybės užtikrinimo komiteto nuostatai, Studijų programos komiteto nuostatai, Studijų grįžtamojo ryšio organizavimo tvarka. Mykolo Romerio universiteto vidinę studijų kokybės vadybos sistemą ir jos atnaujinimus tvirtina universiteto Senatas. Rekomendacijas dėl studijų kokybės politikos formavimo ir studijų kokybės užtikrinimo universitete teikia Studijų kokybės užtikrinimo komitetas, sudarytas iš universiteto akademinės bendruomenės narių. Universiteto studijų kokybės vadybos sistemos įgyvendinimą ir tobulinimą koordinuoja universiteto Akademių reikalų centro Studijų skyriaus Studijų programų ir kokybės užtikrinimo grupė.

Universiteto teisės aktai, reglamentuojantys vidinę studijų kokybės vadybos sistemą yra skelbiami internete.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Programos vadyba organizuota tinkamai, reglamentuoti studijų planavimo, organizavimo, priežiūros ir tobulinimo procesai, nurodytos vidinio studijų kokybės užtikrinimo priemonės.

III. REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos, kurias Aukštoji mokykla turi įgyvendinti per 10 darbo dienų:

3.1. Rekomenduojama suderinti studentų pasiekimų vertinimo sistemą su studijų metodais, taip pat rekomenduojama Studijų dalykų aprašuose nurodyti, kiek iš to savarankiško darbo yra skirta esei parengti, kiek seminarams pasiruošti, kiek tyrimui atlikti siekiant užtikrinti savarankiško darbo kontrolę, taip pat rekomenduotina apsvastyti įvesti dar vieną metodą semestro viduryje – tarpinį egzaminą, tokiu būdu būtų efektyviau kontroliuojamas studento savarankiškas darbas (ATSIŽVELGTA).

3.2. Apraše aprašyti, kokius dokumentus MRU turi pateikti į TT programą stojantys studentai (ATSIŽVELGTA).

3.3. Patikslinti papildomųjų studijų reikalavimus ir tvarką, nustatyti ar 15 kreditų įvadinės teisės studijos turėtų būti baigtos iki stojimo į TT programą, ar papildomas mokymas bus vykdomas jau studijuojant TT programoje (ATSIŽVELGTA)

3.4. Siekiant išvengti suklaudinimo grėsmės, reiktų aiškiai nurodyti, kad TT programa yra profesinė magistratūra, karjeros galimybes akcentuojant apribojimus advokato, prokuroro ar teisėjo profesijos minimaliems išsilavinimo kriterijams įgyvendinti (ATSIŽVELGTA).

3.5. Patikslinti baigiamojo egzamino kreditų skaičių Aprašo 30 puslapyje (ATSIŽVELGTA).

Kitos rekomendacijos:

3.1. Rekomenduotina numatyti galimybę Programos studentams bent dalį studijuojamų dalykų rinktis kaip alternatyvas ar papildomus dalykus, priklausomai nuo studento noro ir finansinių galimybių, t.y. nebūtinai apsiriboti tik minimalia 60 programos kreditų riba.

3.2. Išgryninti ir pateikti aiškia ir konkrečia dėstytojų, kai dėsto vieną dalyką ne vienas dėstytojas, bendradarbiavimo schemą studijų proceso metu (ATSIŽVELGTA).

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Mykolo Romerio universiteto ketinama vykdyti studijų programa Teisė ir technologijos LL.M vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2	Programos sandara	3
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	4
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	19

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Dr. Paulius Čerka

Grupės nariai: Edita Ivanauskienė

Romalda Baranauskienė

Ugnė Jakubauskaitė (studentų atstovas)